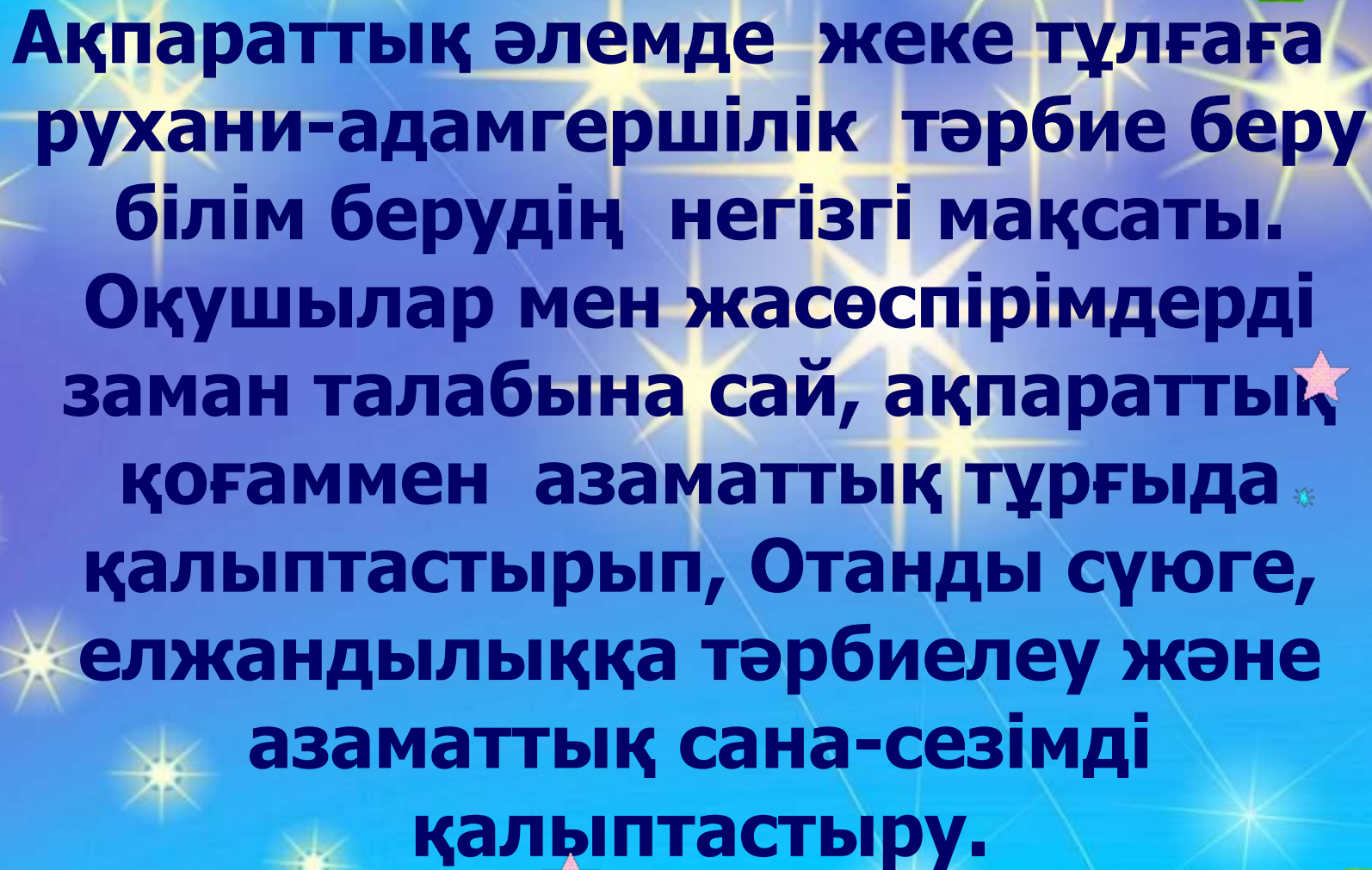

Математика пәнінде адамгершілік-
рухани қасиеттердің дамуына
ықпал ету арқылы оқушылардың
өзін-өзі тану және іске асыруын дамыту

Ақпараттық әлемде жеке тұлғаға рухани-адамгершілік тәрбие беру білім берудің негізгі мақсаты. Оқушылар мен жасөспірімдерді заман талабына сай, ақпараттық қоғаммен азаматтық тұрғыда қалыптастырып, Отанды сүйуге, елжандылыққа тәрбиелеу және азаматтық сана-сезімді қалыптастыру.

Шәкәрім «Адамның жақсы өмір сүруіне үш сапа анық бола алады, олар барлығынан басым бола алатын адал еңбек, мінсіз ақыл, таза жүрек. Бұл сапалар адамды дүниеге келген күннен бастап тәрбиелейді»-деген болатын

Атақты педагог В.А.Сухомлинский:
«Бала кезде үш жастан он екі жасқа дейінгі аралықта әр адам өзінің рухани дамуына қажетті нәрсенің бәрін де ертегіден алады»- деп айтқан. «ертегі- рухани тәрбиелік мәні зор,... балаға рухани ләззат беріп, қиялға қанат бітіретін, рухының өсіп жетілуіне қажетті нәрсенің мол қоры бар рухани азық»

Математика пәнінде 5-6 сыныптарда
«Жай бөлшөтерді қосу және азайту»,
«Бөлшектерге амалдар қолдану»,
«Ондық бөлшектер» тарауын өткенде
бекіту, қайталау сабақтарында
«Қожанасырдың айласы»,
«Дымбілместің есебі», «Үшбұрыштар
хандығы» ертегілерді қолдану арқылы
оқушылардың қиялын, ойын дамытып,
оқушыларды рухани- адамгершілікке
тәрлиелеуге басты назар аударамын

5 сыныпта «Натурал сандар»
тақырыбын өтуде табиғаттың өзі
жұппен тақтан тұратынын, өмірдің өз
сандармен өрнектелетінін **3,7,40**
сандарына байланысты қазақ
халқында киелі сандар болып
келетінін осы сандарға байланысты
ұғымдарды қолдана отырып, өз
бетерінше ізтестірулерін тапсырамын

Жыл қайыру бойынша бірінші мүшел 13 жаста болады. Оған 12 жылдан қосып отырсақ келесі мүшел шығады. Яғни, 13, 25, 37, 49 ... бұл $a = 13$, ал $d = 12$ болатын арифметикалық прогрессия. [4].

Қазіргі жыл санау мен ескі жыл қайыру кестесі

1	Тышқан	1972	1984	1996	2008
2	Сиыр	1973	1985	1997	2009
3	Барыс	1974	1986	1998	2010
4	Қоян	1975	1987	1999	2011
5	Ұлу	1976	1988	2000	
6	Жылан	1977	1989	2001	
7	Жылқы	1978	1990	2002	
8	Қой	1979	1991	2003	
9	Мешін	1980	1992	2004	
10	Тауық	1981	1993	2005	
11	Ит	1982	1994	2006	
12	Доңыз	1983	1995	2007	

**8-сыныпта тіктөртбұрыштар
тақырыбын өткенде параллелограм
мен ромбының, тіктөртбұрыш пен
шаршының ортақ қасиеттері мен
айырмашылығын Венн диаграммасы
арқылы көрсетемін**

Параллелограмм

Ортақ қасиеттері

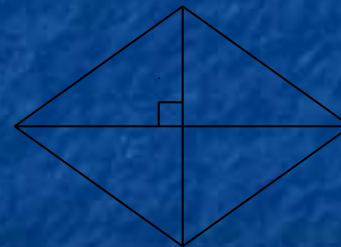
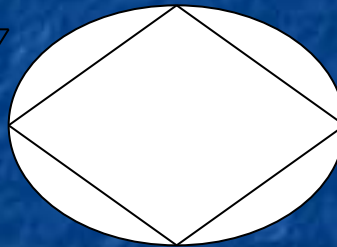
Тік төртбұрыш

Параллелограмм

Ромб

Ромбының диагоналды тең
Ромбының бұрыштарының биссектрисасы

Көрсеткіштік функция

Логарифімдік функция

1. $\mu y = \log_a x$
2. $\mu D(y) = R_+$
3. $\mu E(y) = R$

1. $y = \log_a x$
2. $D(y) = R_+$
3. $E(y) = R$

Прогрессиялар тақырыбын өткенде және «Квадрат теңдеулерді шешу», «Квадарттық теңсіздіктерді шешу» тақырыптарын өтуде «Брин- финг», «Брезйн - ринг», «Математикалық лото», «Білім пирамидасы» ойындары арқылы оқушылардың пәнге қызығушылығын арттырып, ынтасын , көңіл- күйлерін көтеруге , белсенділігін арттыруға болады. Математика сабағында ойындарды ұйымдастыру оқушыға деген сенім, оның өз ісіне деген жауапкершілігін арттырып, іскерлік дағдысын қалыптастырады.

Ойын арқылы оқушылардың ойлау, есте сақтау, қабылдау қабілеттері артып, өз мүмкіндіктерін жүзеге асыруға өзін-өзі тануға ұмтылады.

**«Біліміңді байқап көр» еліне
саяхат (Кім жылдам? ойыны)
Мына өрнектерді өз
бағандарына жаз**

$(\tilde{o} + \acute{o})^2$

$(4\tilde{o} - 3)^2$

$81 - 16\tilde{o}^2$

$(3\grave{a} - b)^2$

$25 - 4\grave{a}^2$

$(2\grave{a} + \hat{a})^2$

$(5\tilde{o} - 4)^2$

$49 - 4\tilde{o}^2$

$(2\grave{a} - 3\hat{a})^2$

$9 - 4\tilde{o}^2$

Екі өрнектің қосындысының квадраты	Екі өрнектің айырмасының квадраты	Екі өрнектің квадратының айырмасы

Математикалық лото

1 өрнек	2 өрнек	Екі өрнектің айырмасын оның қосындысына көбейту	Екі өрнектің квадратының айырмасын жазу
3a	B		
2x	3y		
0,3	4b		
ab	5		
x	y		


```
graph TD; A[«Білім пирамидасы»] --- B[I деңгей]; A --- C[II деңгей]; A --- D[III деңгей];
```

«Білім
пирамидасы»

I деңгей

II деңгей

III деңгей

Оқушылардың
танымдық
қабілетін арттыру

Викториналық
сұрақтар

Математикалы
қ жұмбақтар

Өлең есептер

Математикалық
айтыстар

Циркуль, нүкте,
шеңбер

Үшбұрыштар
айтысы

Бұл туралы француз жазушысы әрі ойшылы Антуан де Сент-Экзюпери «Әлемде сезімін оятуға ешкім жәрдемдеспеген көп адам бар. Адамның адамгершілік негізін ояту, өмірдегі ең таңдаулы қасиеттерді келтіру, ең алдымен, мұғалімдерге жүктеледі. Мұның өзі үлен тәрбиелік мәселе» деген

